

Työeläkelaitoksille

VAKUUTUSTEKNISTEN SUUREIDEN LASKEMINEN TEL-ELÄKELAITOKSEN LOPETTAESSA TOIMINTANSA KESKEN KALENTERIVUODEN

Ohessa annetaan ohjeet vastuunjakoon liittyvien vakuutusteknisten suureiden laskemiseksi tilanteessa, jossa eläkelaitos lopettaa toimintansa kesken kalenterivuoden.

Ohjeet annetaan eläkevastuun, tasausosista muodostuneen rahaston, maksussa olevien vanhuuseläkkeen rahastoitujen osien määrän E_v^{VRM} sekä vastuunjaon selvittelyerän määräämiseksi.

Tämä yleiskirje korvaa aikaisemmin annetun yleiskirjeen B 1/2000. Muutos koskee kaavaa (5).

ELÄKETURVAKESKUS

Christina Lindell

T. K.

VAKUUTUSTEKNISTEN SUUREIDEN LASKEMINEN TEL-ELÄKELAITOKSEN LOPETTAESSA TOIMINTANSA KESKEN KALENTERIVUODEN

1. Eläkelaitoksen lopetuspäivä ja vastuunsiirtohetki

Vastuunsiirtohetkellä tarkoitetaan sen kuukauden viimeistä päivää, jona eläkelaitos lopettaa toimintansa.

2. Eläkevastuu

Alkaneiden eläkkeiden eläkevastuu vastuunsiirtohetkellä lasketaan laji-kohtaisesti soveltaen sosiaali- ja terveysministeriön antamia ohjeita eläkevastuun laskemisesta. Eläkevastuu lasketaan kaikille vastuunsiirtohetkeen mennessä myönnetyille seuraavan kuukauden alkaessa jatkuville vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeille. Eläkevastuu lasketaan myös niille työkyvyttömyyseläkkeille, jotka alkavat myöhemmin sairausvakuutuslaissa tarkoitetun ensisijaisuusajan päätyttyä tai jotka on myönnetty yksilöllisinä varhaiseläkkeinä ja ovat lepäämässä seuraavan kuukauden alkaessa sekä myöhemmin alkaville työttömyyseläkkeille.

Varaus tuntemattomia työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeitä varten tulee laskea koko vuoden palkkasumman perusteella. Tarvittaessa koko vuoden palkkasumma arvioidaan esimerkiksi kertomalla kk kuukauden palkkasumma suhteella 12/kk.

Vastaisten vanhuuseläkkeiden eläkevastuu lasketaan vastuunsiirtohetkeen mennessä muodostuneen rahastoidun eläkkeen perusteella.

Eläkevastuu lasketaan joko interpoloimalla pääoma-arvot vastuunsiirtohetkelle tai interpoloimalla hetkille 31.12.v-1 ja 31.12.v lasketut eläkevastuut vastuunsiirtohetkelle. Vuoden v vanhuuseläkevastuita laskettaessa rahastoituja osia ei koroteta kertoimella i_v .

3. Tasausvastuu

Tasausvastuu eli tasausosista muodostunut rahasto \bar{V}_v^T lasketaan hetkellä 31.12.v kaavalla

(1)

$$\bar{V}_v^T = (1 + (b1))(1 - q_v^a)\bar{V}_{v-1}^T + (1 + (b1))^{1/2}((1 - q_v^a)\bar{P}_v^T - q_v^b\bar{P}_v) + \Delta R_v - \Sigma \bar{V}_v^V(i_v) - \Sigma \bar{V}_v^{VA}(i_v),$$

jossa

$$\Delta R_v = ((b1) - 0,03)\bar{V}_{v-1}^{VIU} + \frac{(1 + (b1))^{0,5} - 1,03^{0,5}}{1,03^{0,5}} [\bar{V}_v^{VIU} - 1,03\bar{V}_{v-1}^{VIU} - \Sigma \bar{V}_v^V(i_v) - \Sigma \bar{V}_v^{VA}(i_v)]$$

(b1) on kulloinkin voimassa oleva TEL-laskuperustekorko, q_v^a ja q_v^b ovat sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamat vastuunjakokertoimet, $\bar{V}_v^V(i_v)$ on vanhuuseläkkeiden rahastoitujen osien korotusta i_v vastaava vastaisen vanhuuseläkevastuun määrä 31.12.v, $\bar{V}_v^{VA}(i_v)$ on vanhuuseläkkeiden rahastoitujen osien korotusta i_v vastaava alkaneen vanhuuseläkevastuun määrä 31.12.v, \bar{P}_v^T on vakuutusmaksun tasausosa¹,

¹ Ks. TEL:n mukaisen perusvakuutuksen erityisperusteet kohta 4.1.4 (tässä käytetään suuretta P_v^{T1} kuten tasausvastuun kaavassa (57) siirtymämaksuilla vähennettynä), tai eläkesäätiöiden perusteet kohta 6.3, tai eläkekassojen perusteet kohta 9.

\bar{P}_v on vuosimaksu² ja $\bar{V}_{v-1}^{VIU} = \bar{V}_{v-1}^V + \bar{V}_{v-1}^{VA} + \bar{V}_{v-1}^{IA} + \bar{V}_{v-1}^{UA}$, missä vastuut \bar{V}_{v-1}^V , \bar{V}_{v-1}^{VA} , \bar{V}_{v-1}^{IA} ja \bar{V}_{v-1}^{UA} on määritelty perusteissa³.

Kuitenkin vuodelle 1999 \bar{V}_v^T lasketaan kaavalla

$$(1) \quad \bar{V}_v^T = (1 + (b1))(1 - q_v^a)\bar{V}_{v-1}^T + (1 + (b1))^{1/2}((1 - q_v^a)\bar{P}_v^T - q_v^b\bar{P}_v).$$

Kun eläkelaitos lopettaa toimintansa kokonaan kuukauden kk ($1 \leq kk \leq 11$) kuluessa, siirtyy eläkelaitoksen kaavan (2) mukaisesti laskettu ta-sausvastuu $\bar{V}_{kk,v}^T$ eläkevastuun vastaanottavalle eläkelaitokselle vas-tuunsiirtohetkellä. Suureet \bar{P}_v^T ja \bar{P}_v per 1.7.v lasketaan vastuunsiirto-hetkeen mennessä kertyneiden palkkasummien perusteella ja niistä vä-hennetään eläkelaitoksen lopettamiseen mennessä valtion eläkerahas-toon maksettu siirtämämaksu vuodelta v .

$$(2) \quad \bar{V}_{kk,v}^T = (1 + (b1))^{kk/12} (1 - q_v^a)\bar{V}_{v-1}^T + (1 + (b1))^{(kk-6)/12} [(1 - q_v^a)\bar{P}_v^T - q_v^b\bar{P}_v] + \Delta R_{kk,v},$$

jossa

$$\Delta R_{kk,v} = [(1 + (b1))^{kk/12} - 1,03^{kk/12}] \cdot V_{v-1}^{VIU} + \frac{(1 + (b1))^{kk/24} - 1,03^{kk/24}}{1,03^{kk/24}} [V_{kk,v}^{VIU} - 1,03^{kk/12} V_{v-1}^{VIU}],$$

² Ks. TEL:n mukaisen perusvakuutuksen erityisperusteet kohta 4.1, tai eläkesäätiöiden perusteet kohta 6.2, tai eläkekassojen perusteet kohta 8.

³ Ks. TEL:n mukaisen perusvakuutuksen erityisperusteet kohta 6, tai eläkesäätiöiden perusteet kohta 5, tai eläkekassojen perusteet kohta 7.

$V_{kk,v}^{VIU}$ on eläkevastuu vastuunsiirtohetkellä ja muut merkinnät ovat kuten kaavassa (1). Jos laskuperustekorko (b1) muuttuu kesken vuotta, kaavassa (2) korkotekijät $(1 + (b1))^{kk/12}$ ja $(1 + (b1))^{(kk-6)/12}$ korvataan tuloilla, jotka saadaan kun em. korkotekijät jaetaan osiin laskuperustekorona voimassaoloajan perusteella.

Yhteiseläkesäätiön tasausvastuu lasketaan työnantajakohtaisesti. Kun yhteiseläkesäätiöstä yksi työnantaja siirtyy toiseen eläkelaitokseen, tämän työnantajan osalta siirtyy kaavan (2) mukaisesti laskettu tasausvastuu eläkevastuun vastaanottavaan eläkelaitokseen. Jos vastuunsiirto koskee vain osaa työnantajan alkaneista eläkkeistä, tasausvastuu ositetaan alkaneiden eläkkeiden korvausvastuiden suhteessa.

4. Suure E_v^{VRM}

Maksussa olevien vanhuuseläkkeiden rahastoitujen osien määrä E_v^{VRM} , joka on eläkelaitoksen vastuulla, arvioidaan vastuunjakoperusteiden kohdan I 3.1.1 mukaisesti kaavalla

$$(3) \quad E_v^{VRM} = 1,03^{-0,5} [1,03 (\bar{V}_{v-1}^{VA} + \bar{V}_{v-1}^v(e)) - (\bar{V}_v^{VA} + \bar{V}_v^{VA}(Q) - \bar{V}_v^{VA}(A)) + \sum_x (\mu_x + 0,5 \mu_x^2) \bar{V}_{vx}^{VA}],$$

missä vastuut vuodelle v on laskettu per 31.12.v kuitenkin niin, että rahastoitujen osien korotusta kertoimella i_v ei tehdä

Eläkelaitoksen lopettaessa toimintansa ja vastuun siirtyessä kuukauden kk ($1 \leq kk \leq 11$) viimeisenä päivänä E_v^{VRM} arvioidaan kaavan (4) mukaisesti

$$(4) \quad E_v^{VRM} = 1,03^{-0,5} [1,03(\bar{V}_{v-1}^{VA} + \bar{V}_{v-1}^V(e)) - (\bar{V}_v^{VA} + \bar{V}_v^{VA}(Q) - \bar{V}_v^{VA}(A)) \\ + \sum_x (\mu_x + 0,5\mu_x^2) \bar{V}_{vx}^{VA}] \frac{kk}{12},$$

missä vuoden v rahastosuureet lasketaan per 31.12.v siten, että mukaan otetaan ne eläkkeet, jotka ovat alkaneet ennen eläkelaitoksen toiminnan päättymistä, ikään kuin eläkelaitos olisi ollut toiminnassa vuoden loppuun.

Vakuutuskannan vastaanottanut eläkelaitos ottaa huomioon omassa E_v^{VRM} - suureessaan vastaavalla tavalla lasketun osuuden näistä eläkkeistä.

5. Vastuunjaon selvittely vuodelta v

Kun vastaanottava eläkelaitos ja lopettava eläkelaitos ovat sopineet, että edellinen vastaa jälkimmäisen puolesta vuoden v vastuunjaon selviytuksesta, vastaanottavalle eläkelaitokselle siirtyä saatavana/velkana lisäksi määrä

$$(5) \quad (1 + (b1))^{(kk-6)/12} [q_v^a [(1 + (b1))^{0,5} \bar{V}_{v-1}^T + \bar{P}_v^T] + q_v^b \bar{P}_v + B_v^d + B_v^m - E_v^a - \\ E_v^b - E_v^d - E_v^m]$$

+ saadut ennakot korkoutettuna per 31.kk.v

- maksetut ennakot korkoutettuna per 31.kk.v,

missä suureet \bar{P}_v ja \bar{P}_v^T ovat per 1.7.v.

Kun syksyllä v+1 suoritetaan vuotta v koskeva vastuunjako, lasketaan eläkelaitoksille maksu vastuunjakoon, jonka vastaanottava eläkelaitos suorittaa.

6. Poikkeukset

Tilanteissa, joihin tämän yleiskirjeen ohjeet eivät sovellu, määrätään suuret sosiaali- ja terveysministeriön tapauskohtaisesti antamien ohjeiden mukaisesti.